

International Science Group

ISG-KONF.COM

V

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE"**

**Ankara, Turkey
February 8-11, 2022**

ISBN 978-1-68564-508-3

DOI 10.46299/ISG.2022.I.V

TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
February 8 – 11, 2022

TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

61.	Новіков В.М., Свирида Е.О., Ступіна Ю.В., Коросташова М.А., Додатко В.І. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛІПНОГО СУГЛОБА	261
62.	Поліщук Н.М., Кирик Д.Л., Литвиненко О.С., Мельнікова О.В., Аліменко Ю.Л. КАРБАПЕНЕМАЗНА АКТИВНІСТЬ ШТАМІВ ЕНТЕРОБАКТЕРІЙ, ВИДІЛЕНИХ ВІД ХВОРИХ НА ГНІЙНО- СЕПТИЧНУ ІНФЕКЦІЮ, ОБУМОВЛЕНУ МЕДИЧНИМ ВТРУЧАННЯМ	265
63.	Рудакова Л.О. ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	268
64.	Рузикулов У.Ш., Худойназаров А.М.Ў., Исматов Х.Т. НАШ ОПЫТ ХИРУРГИЧЕСКИЙ ЛЕЧЕНИЕ ПО МЕТОДИКЕ НАССА	270
65.	Тимків І.С., Ромаш І.Р., Ромаш І.Б., Тимків І.В., Близнюк М.В. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ: ПЛЮСИ ТА МІНУСИ	274
66.	Тураева Ю.Ш.К. ЧАСТОТА ВСТРЕЧАЕМОСТИ И СТРУКТУРА ЗАБОЛЕВАНИЙ ПРОТЕКАЮЩИХ С АБДОМИНАЛЬНЫМИ БОЛЯМИ У ДЕТЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ВОЗРАСТНОЙ КАТЕГОРИИ	277
67.	Шевченко О.О., Назар П.С., Левон М.М. УЛЬТРАСТРУКТУРНА БУДОВА КЛІТИН МЕЗЕНХІМИ В ЕМБРІОГЕНЕЗІ ЛЮДИНИ	279
68.	Шевчук С.Г., Хомазюк В.А., Бичков О.А. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ОБРАЗ ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	281
PEDAGOGICAL SCIENCES		
69.	Aliexsieienko T. PRIORITY IDEAS AND TRENDS OF DESIGNING THE ENVIRONMENTAL OF AN EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF MODERN SOCIETY	284

УЛЬТРАСТРУКТУРНА БУДОВА КЛІТИН МЕЗЕНХІМИ В ЕМБРІОГЕНЕЗІ ЛЮДИНИ

**Шевченко О.О.,
Назар П.С.,
Левон М.М.**

доктор медичних наук, професор
доктор медичних наук, професор
кандидат медичних наук, доцент

Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця
ПВНЗ «Київський медичний університет»
Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця

На 4-5 тижні пренатального онтогенезу людини внутрішньооргану мезенхіма представлена поліморфними відростчатими клітинами, серед яких виділяють два типи: зірчасті та веретеноподібні.

В зірчастих клітинах мезенхіми визначається тіло неправильної форми і чисельні цитоплазматичні відростки різної форми та розмірів, які відходять від тіла на значну відстань. Ядра округлої форми, в яких рівномірно розташований хроматин. Ядра оточені вузькою смужкою цитоплазми, в якій розташовані чисельні органели. Мітохондрії невеликих розмірів, зерниста ендоплазматична сітка утворена вузькими каналцями, які заповнені електроннопрозорою речовиною. Пластинчастий комплекс слабо розвинений. Рибосоми формують полісомальні комплекси. Елементи цитоскелету утворені окремими мікротрубочками та мікрофіламентами. В цитоплазмі також визначаються лизосоми, ліпідні краплі, гранули глікогену, окремі мікропіноцитозні везикули. За допомогою цитоплазматичних відростків зірчасті клітини мезенхіми контактують між собою. Зірчасті мезенхімацити, як правило, розташовані дискретно. Зірчасті мезенхімні клітини починають продукувати компоненти міжклітинного матриксу і в подальшому розвиваються у різні типи клітин сполучної клітини.

Веретеноподібні клітини мезенхіми мають видовжену форму. Від витягнутого тіла клітини, переважно від його кінців відходять чисельні короткі та широкі цитоплазматичні відростки. Веретеноподібні клітини більші за розміром, в порівнянні із зірчастими мезенхімацитами, про що свідчать більш високі значення площі профілю клітини. Однак, довжина контуру веретеноподібних мезенхімних клітин менша, ніж відповідний показник зірчастих мезенхімацитів. Це можна пояснити меншою кількістю цитоплазматичних відростків, які визначаються у веретеноподібних клітинах. Веретеноподібним мезенхімним клітинам притаманне витягнуте ядро, довга вісь якого співпадає із довгою вісю клітини. В ядрах визначається маргінальна концентрація хроматину. Ядро оточено вузькою смужкою цитоплазми, в якій визначається невелика кількість органел в порівнянні із зірчастими мезенхімацитами. Однак, органели мають більш значні розміри, про що свідчить

більша сумарна площа мітохондрій та каналців зернистої ендоплазматичної сітки в порівнянні із зірчастими мезенхімацитами. Визначаються великі за розмірами мітохондрії. Добре розвинута ендоплазматична сітка утворена розширеними каналцями, які заповнені вмістом середньої електронної щільності. Пластинчастий комплекс представлений дрібними пухирцями і вузькими пластинками. Рибосоми в цитоплазмі розташовані дифузно. Елементи цитоскелету розвинені помірно. Мікротрубочки та мікрофіламенти орієнтовані вздовж довгої вісі клітини. В цитоплазмі також визначаються гранули глікогену, які схильні до злиття з утворенням великих конгломератів; зустрічаються окремі лізосоми, ліпідні краплі, мікропіноцитозні везикули. Веретеноподібні мезенхімацити за допомогою своїх відростків широко контактують між собою. Деякі відростки на кінцях розширюються. В розширених ділянках відростків визначаються окремі мітохондрії, фрагменти зернистої ендоплазматичної сітки, елементи цитоскелету. Веретеноподібні клітини мають тенденцію до агрегації з утворенням клітинних тяжів. Зони агрегації клітин мезенхіми веретеноподібної форми утворюють так звані «кров'яні острівці». В зонах агрегації клітин мезенхіми веретеноподібної форми в наслідок розширення міжклітинних щілин утворюються первинні мікросудини типу протокапілярів. Стінки протокапілярів, що формуються, вистелені береговими клітинами, які виникають внаслідок цитодиференціації клітин мезенхіми веретеноподібної форми.

Таким чином, внутрішньоклітинна мезенхіма утворена двома популяціями клітин: зірчастими мезенхімацитами та веретеноподібними мезенхімацитами. В подальшому зірчасті мезенхімацити в наслідок процесів цитодиференціації розвиваються у різні типи клітин сполучної тканини. Веретеноподібні мезенхімацити дають початок кров'яним острівцям, із яких формуються первинні кровоносні мікросудини.